

ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАУЧНО ЖУРИ

ДОЦЕНТ Д-Р ГЕОРГИ ЖЕЛЕЗОВ

С Т А Н О В И Щ Е

ОТ ПРОФ.Д-Р ПЕТЪР ВАСИЛЕВ ПЕТРОВ – пенсионер от

ГГФ на СУ"Св.Кл-Охридски" специалност Физическа

география и ландшафтознание

ОТНОСНО: обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „професор” по професионалното направление 4.4.Науки за Земята /Физическа география и ландшафтознание/.

Написването на становището ми е възложено като член на Научното жури със заповед на директора на Националния институт по геофизика, геодезия и география при Българската академия на науките.

I.Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

Единственият участник в обявения конкурс в ДВ,бр.79/16.10.2012 г. доцент доктор по география МАРИЯНА КОСТАДИНОВА НИКОЛОВА, представя общо 70 публикации, свързани с конкурса и отговарящи на профила на специалността.От 70-те публикации 14 се определят като монографични в съавторството на кандидатката, 16 са студии в научни списания, 33 са статии в сборници от научни конференции и 7 са оригинални карти в различни атласи.От всичките публикации 31 са на английски език и 39 са на български.Публикациите в съавторство са 44 на брой като в редица от тях М.Николова е водещ автор , а самостоятелните такива възлизат на 26, което показва че тя проявява усет за работа в научни колективи, а участието ѝ в тях по моя преценка е значително /напр.в монографичните трудове под № № 13,14 и др./. Доц.М.Николова е провеждала изследвания главно в областта на риска в околната среда, глобалните геоекологични проблеми,приложението на ГИС при моделирането на оценките от ефекта на географските фактори на околната среда при критични природни явления и процеси, а така също и в

образователни дейности. Доц. М. Николова има осъществена многообразна и твърде обемна дейност в управленски институции /директор на географския институт при БАН/ и научни проекти от национален и международен характер/вж. списък на научно-изследователските проекти -34 на брой през периода 2000-2012 г/, преподавателска дейност в чуждестранни и български университети, притежава значителна компютърна компетентност и перфектно владение на чужди езици.

Към конкурсната документация, освен задължително изискуемата, са приложени още служебни бележки за импакт фактор на периодични издания с публикации и цитирания, декларация за съавторство, справка за научно-преподавателска дейност и др. От последната се вижда, че доц. М. Николова е изнасяла през различни периоди лекционни курсове, базирани на нейната научна квалификация, по 7 различни учебни предмета в Шуменския университет „Еп. Конст. Преславски“ и в чуждестранни университети в гр. гр. Залцбург, Краков, Фуджоу, Китай и др. В образователната ѝ дейност следва да отбележим, че тя е ръководила двама докторанти и двама дипломанти.

II. Оценка на научните и практически резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция

Съгласно изискванията на ЗРАСРБ и Правилниците за неговото приложение, следва да се приеме, че основните приноси на доц. М. Николова са по отношение на обогатяването, разширяването, надграждането и иновациите във връзка с:

1. Методологията /подходи и методи/ за изследване, картографиране и оценка на негативните природни явления /наричани не съвсем правомерно с чуждицата в български език „риск“, независимо от мотивацията която дава авторката в публикации № №14 и 46/. Специално висока оценка заслужава монографичният труд в съавторство с доц. Ст. Недков, в който освен регионалния принос много добре е разработена методологичната проблематика, свързана с опасностите от наводнения и тяхното моделиране с помощта на методите на ГИС. В регионален аспект много сполучливо е практическото приложение на основни методологични постановки за анализирането и моделирането на опасностите от наводнения във водосборни басейни на примера на р. р. Янтра и Малък Искър /публ. №, №: 8,

10,25,39,40,47,49,52,55/. Висока научно-методологична оценка заслужават и другите изследвания на конкретна регионална основа в тази насока особено за класовете опасност, индикаторите за оценка и управление на опасностите /10,14,16,21,30,31,51/. Значителна приложна стойност имат картите на районите с археологични обекти в България, оценени по отношение степента на натоварването им с вредоносни природни явления и процеси /60,61,62/.

2. На второ място по ред, но по съществеността, издържаността и значимостта си би следвало да бъдат с най-голям приоритет природогеографските и ландшафтно-екологичните изследвания на доц. М. Николова. Нейното амплуа е в областта на климатичните изследвания, при които е характеризирала ефективността на редица метеорологични явления по отношение на температурния, валежния и ветровия режим в различните части на България в многобройни публикации над 15 на брой. По отношение ефективната изява на екстремалните валежи бих препоръчал те да бъдат оценени по отношение на предизвикването от тях ерозионни процеси особено в почвената геокомпонента. При природогеографските изследвания в хидроложкото направление доц. М. Николова има значителни методически приноси за формирането на речния отток, речните прииждания, заливаемостта и опасността от наводнения в различни водосбори основно на р. р. Янтра и Малък Искър / в повече от 10 публикации/. Ландшафтно-екологичните изследвания на кандидатката се установяват в многобройни публикации /на брой не по-малко от 20, в които проличава използването на съвременен методически похват на изследователката за изучаване на съвременните проблеми на защитените природни обекти във връзка с глобалните изменения на геоприродата и особено с антропогенното въздействие при натоварването на речните води с различни замърсяващи ги вещества /предимно с тежки метали/, техните концентрации и миграции. Следва да се даде висока оценка на резултатите от всички природогеографски изследвания на доц. М. Николова, тъй като те осъществени на съвременно научно ниво имат и голямо практическо значение.

3. От гледна точка на съвременните геоинформационни технологии кандидатката има съществени приноси в конкретното им използване при моделиране и картографиране на климатични промени в планински водосбори /14, 4, 53/, статуса на средата в защитените природни обекти /11,23,48,56,57/, влиянието на земното покритие върху речния отток при

различно състояние на териториите /в 5 публикации/. Особено ценен е методическият принос на доц. М. Николова за параметризацията и картографирането чрез моделиране с помощта на ГИС на изследваните от нея поречия на р. р. Малък Искър и Янтра.

Като обща бележка бих препоръчал на кандидатката да използва по-адекватни научни понятия като термини, които в една или друга степен се възприемат смислово по-разбираемо като чуждици в българската научна лексика /напр.: физикогеографски или природогеографски; природни рискове или геоекологични катастрофи/.

В заключение на оценката за научните и практически резултати и приноси на представената от кандидатката научна продукция следва да изтъкна нейната задълбоченост, изчерпателност, комплексност, прецизност и коректност, ясно видими във всички нейни изследователски дейности и публикации.

Що се отнася до авторската стравка за приносите на кандидатката за „професор“ следва да подчертая, че тя въпреки, че е разработена подробно, е съставена твърде прецизно, аналитично и напълно адекватно представя нейните научни и научно-практически достижения.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

На основание, че кандидатката е постигнала на високо ниво значителни теоретико-методологични и научно-приложни приноси с цялостната си научно-изследователска и научно-организационна дейност, осъществила е и не малка и много актуална научно-преподавателска работа, че е добре позната на българската и чуждестранната научна общественост в областта на геоекологичните катастрофи и кризи и че публикациите ѝ изцяло кореспондират на научната специалност по обявения конкурс и и напълно отговарят на изискванията на ЗРАОРБ и Правилника за неговото приложение, следва безусловно да се предложи на съответния Научен съвет за заемане на академичната длъжност „професор“ от доцент доктор Мариана Костадинова Николова.

София, 17.01.2013г.

проф. д-р П. В. Петров

